

Domnul ne-a făcut din iubire și ne-a poruncit să trăim în iubire și să-L slăvim. Oamenii nu învață smerenia și pentru mândria lor nu pot primi harul Duhului Sfânt și de aceea lumea întreagă suferă. Acum oamenii s-au făcut mândri și nu se mântuiesc decât prin întristări și pocăință și numai foarte arareori ajunge cineva la iubire; norodul a rătăcit de la calea cea bună și oamenii s-au făcut nemiloși, s-au împietrit cu toții și nu mai e iubire; de aceea, nici nu simt iubirea lui Dumnezeu. Din pricina împietririi inimii lor oamenii cred că și Dumnezeu e ca ei, și adeseori își pierde credința în Dumnezeu. *Lipsită de har, mintea noastră nu poate cunoaște pe Dumnezeu, ci este neîncetat atrasă spre cele pământești: spre bogății, spre slavă, spre desfătări. Și dacă omul nu învață smerenia, iubirea și nerăutatea, Domnul nu-i va da să-L cunoască. Dar sufletul care a cunoscut pe Domnul prin Duhul Sfânt, acela e rănit de iubirea Lui și nu-L poate uita, ci, ca un bolnav care-și aduce aminte mereu de boala lui, așa și sufletul care iubește pe Domnul își aduce întotdeauna aminte de El și de iubirea Lui pentru întreg neamul omenesc.*

Dacă prin patimile Lui Domnul Cel Milostiv ne-a dat pe pământ pe Duhul Sfânt de la Tatăl, ba ne-a dat Însuși Trupul și Sângele Lui, e limpede că El ne va da și toate cele de care avem nevoie. Să ne predăm voii lui Dumnezeu și atunci vom vedea purtarea de grijă [pronia] a lui Dumnezeu și Domnul ne va da și ceea ce nu așteptăm. Dar cine nu se predă voii lui Dumnezeu, acela nu va putea vedea niciodată purtarea de grijă [pronia] a lui Dumnezeu față de noi. *Sfântul Siluan Athonitul*

Despre căsnicie versus concubinaj

Leacuri consacrate și efecte terapeutice constatate
în vindecarea dezechilibrului trupesc și spiritual al
sexelor

Antologie
alcătuită
de
ieromonah
Benedict Stancu

Editura Elena
Constanța

Cuprins

Ierotheos, Mitropolit al Nafpaktosului – cuvânt introductiv.....	5
Despre atracția dintre bărbat și femeie atunci când se iubesc în perspectiva realizării echilibrului trupesc și spiritual.....	21
Cei care se dedică unui parcurs împotriva propriei lor biologii dezvoltă câteva patologii.....	33
Taina mântuirii e a celor ce o doresc în mod liber, nu a celor supuși tiraniei.....	43
Sexul menține conștiința unei deplinătăți dar poate fi și motivul unor tragice despărțiri.....	73
Marea nenorocire în calea unității cuplului - dificultatea de a comunica unul cu altul.....	82
Familia - barometru al stadiului de maturitate pentru soț și soție.....	90
Nașterea de prunci - consecința firească a căsniciei sau scopul acesteia?.....	110
Care este folosul abstenenței dacă dragostea este sfâșiată?.....	121
Una din condițiile <i>sine qua non</i> ale căsătoriei: soțul și soția să nu depășească limita libertății lor.....	127

Maica Magdalena de la Essex: să transmitem învățătura corectă despre căsătorie și să dăm exemple bune de căsnicii reușite.....	135
Ce semnifică nunta din Cana Galileii și ce mesaj de actualitate transmite?.....	157
Mituri și realități legate de concubinaj.....	160
Cum trebuie privită din punct de vedere pastoral o uniune consensuală?.....	168

străduiesc să trăiască în Duhul Sfânt și oameni care nu se străduiesc să trăiască în Duhul Sfânt. Dacă omul nu încearcă să-și depășească starea de cădere și nu trăiește în Hristos, eșuează duhovnicește oriunde ar fi el, fie că este căsătorit, fie că este monah. Orice ar fi el, a eșuat în viața duhovnicească.

Sunt deosebit de grăitoare cele ce s-au scris de către *Sfântul Siluan Athonitul*:

Sfinții au fost oameni ca noi toți. Mulți dintre ei au fost mari păcătoși, dar prin pocăință au ajuns în împărăția cerurilor. Și toți cei ce intră aici intră prin pocăința pe care Domnul Cel Milostiv ne-a dăruit-o prin pătimirile Sale.

Mi-e milă și plâng și suspin pentru oameni. Mulți gândesc: «Am făcut multe păcate: am ucis, am zburdat, am siluit, am defăimat, am desfrânat și am făcut multe alte păcate» și de rușine nu vin la pocăință. Dar ei uită că înaintea lui Dumnezeu toate păcatele lor sunt ca o picătură de apă în mare.

Dacă cineva se mărturisește nesincer și își face voia proprie, atunci, chiar dacă se împărtășește cu Sfintele Taine, demonii viază în trupul său și îi tulbură mintea. Dacă vrei ca demonii să nu vieze în tine, atunci smerește-te, fii ascultător și mărturisește-te sincer pentru că ei se tem tare de smerenie, de străpungerea inimii și de mărturisirea sinceră. Câtă vreme este în noi smerenia lui Hristos, lucrarea patimilor în noi încetează și vrăjmașii nu mai pot a se apropia de noi, iar sufletul află odihna. Dar când patimile lucrează în noi, când gândurile rele clatină inima și ne vântură mintea, sufletul nu are tihnă. Iar starea aceasta este semnul limpede că încă nu ne-am smerit.

Despre atracția dintre bărbat și femeie atunci când se iubesc în perspectiva realizării echilibrului trupesc și spiritual

Primul om, cum scrie în *Facere*, a fost făcut de Dumnezeu: „bărbat și femeie l-a făcut”; adică omul a fost creat androgin. În omul Adam au fost incluși bărbatul și femeia într-un echilbru, iar mai târziu din coasta lui a fost plămădită femeia. Despărțiți la nivelul sexului în bărbat și femeie, cei doi se caută mereu pentru realizarea omului întreg; ei îl și fac sub forma puiului de om care e copilul; dar copilul e aspectul material al problemei, ea fiind în fondul ei una prin excelență spirituală. Se vede cu claritate aceasta din forța acută uneori cu care se acționează realizarea omului care e atât de puterinică, încât nu o poate birui nici moartea. Nicio teorie din lume nu ne va putea face să înțelegem această invicibilă, ca putere cosmică, atracție dintre bărbat și femeie când se iubesc, pornirea unuia către altul ca două săgeți aruncate către un punct comun de întâlnire, oricât de uriașe ar fi împotririile... *Alexandru Mironescu*

Sfântul Ioan Gură de Aur:

Dintru început pare că Dumnezeu a pus o deosebită purtare de grijă în această conviețuire, căci vorbind de amândoi, ca de unul singur, zice astfel: „Bărbat și femeie i-a făcut pe ei” (Fac. 1:27), și iarăși în alt loc prin gura apostolului Pavel zice: „Nu este

Despre atracția dintre bărbat și femeie atunci când se iubesc în perspectiva realizării echilibrului trupesc și spiritual

parte bărbătească sau femeiască” (Gal. 3:28). Nu poate fi atâta familiaritate între doi bărbați, pe cât poate fi între o femeie și bărbatul său **dacă sunt însoțiți așa cum trebuie**. De aceea și acel bărbat fericit (David) jelind pe unul dintre prietenii săi, și dând pe față marea lui iubire, nu a spus nici de tată, nici de mamă, nici de fin, nici de frate, nici de prieten, dar atunci despre cine? „A căzut asupra mea dragostea ta, zice, mai mult decât dragostea femeilor” (II Regi 1:26). Cu adevărat această dragoste e cu mult mai acaparatoare decât orice putere de monopol. Și celelalte iubiri sunt puternice, dar dragostea femeilor și dorința pentru ele au în sine ardoare violentă, și în același timp perpetuarea neamului omenesc. Este posibil ca o iubire oarecare [chimie] să fie ascunsă în natura umană. De la început femeia a fost făcută din bărbat, iar după aceea din bărbat și femeie se nasc ambele sexe. Vezi unire indisolubilă, și cum nu a lăsat ca să se amestece vreo altă esență din afară? Și privește câte a iconomisit Dumnezeu de la început. A îngăduit lui Adam ca să aibă de soție pe sora sa, mai bine zis, nu pe sora, ci pe fiica sa, și mai mult încă, nu pe fiica sa, ci ceva mai presus de fiică, adică chiar trupul său, iar întregul l-a făurit dintru început, reîntregindu-i pe amândoi într-un singur trup. Nu a plăsmuit pe femeie dintr-o altă materie în afară de aceea a lui Adam, ca nu cumva el să o considere străină. Dintr-un singur om (Adam) a făcut ca să se dezvolte întregul neam omenesc, hotărând ca absolută necesitate, de a nu se dezbina, ci încă mai mult l-a întărit prin căsătorie.

Tocmai pentru aceea a legat ca de la un singur

cap întregul trup al neamului omenesc. Și fiindcă la început se credeau a fi doi, apoi privește cum iarăși îi unește unul cu altul prin căsătorie. „Pentru aceea, zice, va lăsa omul pre tatăl său și pe mama sa, și se va lipi de femeia sa, și vor fi amândoi un trup” (Fac. 2:24). Și nu a zis „femeia”, ci „omul”, fiindcă mai mare este pofta în acela. Iar pofta lui pentru aceea a făcut-o mai mare decât a femeii, pentru ca pe cel mai mare să-l plece prin puterea dragostei și să-l supună celui mai mic și mai slab. Fiindcă trebuia a așeza și căsătoria, apoi pe cel născut din femeie l-a făcut bărbat femeii. Căci la Dumnezeu toate se succed dragostei.

Și pentru ca nu cumva unul să disprețuiască pe celălalt ca fiind mai mic și să se dezbine unul de altul, privește cum Dumnezeu a cinstit pe femeie chiar și mai înainte de facerea ei: „Să-i facem lui ajutor” (Fac. 2:18), arătând că femeia a fost făcută spre trebuința bărbatului și prin aceasta unindu-l pe dânsul cu cea făcută pentru el. Fiindcă noi ne găsim întotdeauna mai apropiați către cele făcute pentru noi. Și iarăși, ca nu cumva ea să se mândrească ca una ce i s-a dat lui de ajutor, și această legătură să o rupă, apoi Dumnezeu a făcut-o din coasta lui, arătând prin aceasta că ea este parte a întregului trup. Și ca nici bărbatul să nu se îngâmfe pentru aceasta, apoi Dumnezeu nu l-a lăsat să fie singur pe el care a fost făcut mai înainte, ci a făcut pedagogic spre folosul lui pe femeie, așezând nașterea de copii, ca prin aceasta, totuși să nu-l lase să-și atribuie toate în favoarea lui. „Că precum este femeia din bărbat, așa și bărbatul din femeie” (I Cor. 11:12). Însă aceste isprăvi nu sunt ale bărbatului, ci ale lui Dumnezeu,

Despre atracția dintre bărbat și femeie atunci când se iubesc în perspectiva realizării echilibrului trupesc și spiritual pentru care a și adăugat: „și toate de la Dumnezeu” (I Cor. 11:12).

Iubirea ți-l arată pe aproapele ca pe un alt sine al tău, te învață să te bucuri pentru fericirea lui, ca și cum ar fi fericirea ta, și să te întristezi la necazurile lui, ca și cum ar fi necazurile tale. „Așa sunt datori bărbații să-și iubească femeile ca și trupurile lor” (Efes. 5:28) „Așa sunt datori”, adică faptul că o iubește nu înseamnă că-i face vreun cadou (favor), ci este o datorie a bărbatului.

Ai văzut deci câte chipuri de iubire a făcut Dumnezeu între bărbat și femeie? Dar aceste chezașii de bună înțelegere între ei El le-a așezat în însăși firea lor, fiindcă amândoi sunt de aceeași esență, și amândoi merg spre același țel. De altfel, toată vietatea iubește pe cel la fel cu ea - că și femeia este din bărbat, și din amândoi sunt plămădiți copiii lor; astfel că multe și felurite sunt chipurile iubirii care împreună-lucrează la întărirea familiei.

Dar poate interveni, din nenorocire, și o ispită teribilă luciferiană, de un rafinament dement: ispită omului de a se împlini în sine, într-o arie a strictelor posibilități personale, fără componenta normală, care e femeia, fără ajutorul lui Dumnezeu. În întoarcerea pe dos a instinctului și a problemei, bărbatul se „împlinește” tot în el însuși, căci celălalt e tot el; cuplare într-un narcisim. „Soluția” este a unui groaznic orgoliu, a unei închipuirii monstruoase, care afirmă într-un spasm îngrozitor cea mai teribilă, mai înspăimântătoare izolare pe care o poate atinge un om; un om care își permite să facă abstracție, să se dispenseze până la capăt de tot ceea

ce nu este. În fond, un spasm în neant!

Inversiunea sexuală – dincolo de explicațiile fiziologice, medicale (se invocă acel mănunchi de neuroni numit „nucleu dimorfic sexual” care determină orientarea sexuală la bărbați), sau de greșite îndrumări educative – are în străfundul ei o ispită luciferică.

Realizarea androgenului, a omului original, a echilibrului trupesc și spiritual... Sexe, în mod obișnuit, banal, sunt într-o tensiune, într-o dialectică polară, de căutare și de repulsie în același timp. Două căi de rezolvare normale se deschid, și două probleme: a căsătoriei și a călugăriei. În aceste două moduri e posibilă soluția împlinirii: realizarea androgenului, a omului, punctul de întâlnire la un nivel superior a soțului cu soția sa, și călugăria: resorbirea, printr-o lucrare spirituală, a omului „întâmplător” în imaginea călugărului realizat. Și într-un caz și în altul sfârșirea, tulburările nesfârșite de la nivelul sexului sunt depășite într-o soluție cu normale și puternice implicații spirituale: desăvârșirea omului.

Părintele Sofornie Saharov:

Adevăratul monahism, ca pază a fecioriei - deplinătatea ființării omenești - cuprinde în sine și experiența dragostei omenești firești¹.

Monahismul este în esența lui, lupta spre a dobândi dragostea Duhului Sfânt. Unde a fost uitat acest țel, acolo s-a pierdut sensul monahismului;

¹ Arhimandritul Sofronie, *Nevoința cunoașterii lui Dumnezeu*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2006, p. 316.

Despre atracția dintre bărbat și femeie atunci când se iubesc în perspectiva realizării echilibrului trupesc și spiritual unde nu este dragoste, nu este nici mântuire¹.

Desigur, aceasta nu înseamnă că oricine se căsătorește sau intră în călugărie, *ipso facto*, rezolvă problema. Mai întâi, câți o cunosc? Iar din cei care iau act de ea, câți se hotărăsc s-o atace cu seriozitate și discernământ?

Botezul, Mirungerea, Euharistia, Nunta, Călugăria sunt secrete ale vieții; binecuvântarea deschide o ușă, o perspectivă, o cale, o problemă. Revine libertății și discernământului fiecăruia hotărârea, eroismul angajării în problemă. Greutăți? – enorme! Dar câte adevărate și superioare bucurii întâlnim pe acest drum! Dacă n-ar fi decât ele și tot merită încercat!

Foarte mulți cred că a face un lucru înseamnă a-l executa materialmente. Nu. Realizarea unui lucru implică și îndeplinirea unor condiții psihologice, care adeseori sunt atât de importante încât dacă ele nu pot funcționa e preferabilă renunțare la executarea lui materială.

Există o categorie de oameni care fac totul pe „încercate”, negustorie, profesie, dragoste, copii, politică etc. N-am cunoscut reușite pe linia aceasta. Am văzut sinucideri și zvârcolirii în regrete, tragice și penibile. Bucurii nu pot avea decât oamenii foarte serioși.

Nu există conflict, oricare ar fi înfățișarea exterioară, care să nu fie, în fond, însuși conflictul, unicul conflict, conflictul cu noi înșine, care ne

¹ Arhimandritul Sofronie, *Taina vieții creștine*, trad. ierom. Rafail Noica, Editura Accent Print, Suceava, 2014, p. 58.

desparte, care ne sfâșie interior.

Ce de pieptănături! Schimbarea de pieptănuri, de chip, de obraze; văd aici un fenomen de neurastenie. Omul fuge de el însuși, nu se suferă, nu poate să stăruie în aceeași imagine, se plictisește de el însuși. Îl apasă singurătatea metafizică

Orice conflict, așadar, participă, își are originea, rădăcina, în acest conflict fundamental. Afirmatia se întemeiază pe analiza unor fapte profunde și gingașe, iar eu o consider incontestabilă. Ea nu este străină de o experiență mai vastă, universală, sintetizată în formularea păcatului original. Această poveste, să zicem, acoperă și dă expresie unui fapt misterios, resimțit ca o realitate profundă imposibil de tăgăduit. Păcatul acesta apare ca o excomunicare din noi înșine, dintr-o realitate a noastră mai profundă decât cea obișnuită, cu care suntem familiarizați în fiecare zi, apare ca o izgonire, ca o izgonire din noi înșine. E un fapt: suntem luxați din cadrul, din chipul nostru original, din icoana noastră de omenie, decăzuți din umanitatea noastră, dintr-o altă stare, în care am fost și pe care o recunoaștem, în anumite situații, ca pe o virtualitate. Care e Chipul acesta, starea aceasta? **O să răspund dintr-o dată și în modul cel mai simplu: e Hristos.** În această privință, pe temeiul Scripturii, care ne vorbește de o stare paradisiacă, de împărăția cerurilor care se află în noi, există o documentație care ne arată că aici nu e vorba de metafore, ci de o realitate fermă. Ea nu este inaccesibilă și neverificabilă. Suntem chipul și umbra lui Adam dedublat și sfâșiat de păcat și trăim povestea lui fără să ne dăm bine seama. De aici sentimentul